

Proves d'Accés a la Universitat. Curs 2009-2010

Literatura catalana

Sèrie 2

Escolliu UNA de les dues opcions (A o B).

Opció A

1. Enric Gallén ha remarcat: «Si un tret diferencia sobretot *Maria Rosa* de les dues peces de base realista que l'havien precedit —*La boja* i *En Pólvora*—, és l'atenció exclusiva que Guimerà atorga a la complexa relació que es basteix entre Marçal i Maria Rosa, i que va saber dur fins a les últimes conseqüències del drama». Comenteu aquest text explicant la relació entre els dos personatges en tota la seva complexitat, tenint en compte els sentiments de Marçal i Maria Rosa, la percepció que en tenen altres personatges, especialment el Badori i el Gepa, i el desenllaç de l'obra.
[3 punts]
2. Expliqueu com, a *Bruixa de dol*, l'amor i la solitud esdevenen temes recurrents i com s'hi utilitzen imatges i formes mètriques lligades a la tradició, combinades amb la veu personal de l'autora.
[2 punts]

3. Comenteu aquest fragment de *Solitud*, de Víctor Català (cap. XIV, «En la creu»). Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):

- a) la contextualització del fragment en l'argument i el sentit de l'obra;
- b) la caracterització dels tres personatges que hi intervenen;
- c) la llengua de la novel·la, en especial la parla del pastor.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

De tant en tant, i mentre menjaven, la Mila, presa de recels, aixecava vivament el cap com per sorprendre de nou l'espieta al cim del tallat de l'Orgue, fins que el pastor li digué:

—Vos escarrasseu pas, dona de Déu; tingueu pas por que hi torni per avui a vora nostra. Anc que seguissin els civils tota la muntanya n'atraparien pas ferum, de la mala besti... Ell sotgi i fa de les seues mentris és pas vist, mes un cop se'l descobri, com si se'l dragués la terra [...]. Crenyeu pas per vós, mentris jo visca. Sé pas per què, mes és així; sempre li hai fet més basarda que la creu al dimoni, i ha pas mai gosat a mirar-me de cara amb els seus uis de brúfol... Amb els conïis, amb l'ermita, amb tota cosa s'hi desvergonyirà perquè compti amb la dreta del vostre home, mes amb vós s'hi atrevirà pas, perquè sap pla bé que no l'hi perdonaria!

El pastor deixà anar aquelles paraules en el seguit de la preocupació, mes a la Mila li anaren de dret al cor. Commoguda, amb un nus a la gola, féu solament:

—Pastor..., pastor... —i dues llàgrimes grosses, clares, li rodolaren cara avall.

El pastor s'esparpellà amb vivesa, com un tocason sorprès pel dia.

—Com és això, ermitana! Vuiu pas que vos encaganyeu amb aquestes dèries si voleu pas renyir amb mi! —Es posà a riure, esforçant-s'hi—. Feu tanmateix massa cabal de les paraules, vós, i això vingui pas a tombs... De vegades un hom xerra, xerra, sense pensar que seu dones, i després... Vaja, jaquim-ho estar ací i se'n parli pas més, sentiú? Desarem les tovaies i tornarem amunt si vos plau, si no perillaria que ens hi vinguessin a cercar amb un fanal! —I llençant els ossos i desfent el fogó d'un cop de peu, ficà al sarró els fòtils que havia tret per a l'esmorzar, i en un girant d'ulls estigué a punt de marxa.

«M'estima! M'estima!» —es declarà resoltament la dona per a ella mateixa—. «No ho vol dir, no vol que jo ho sospiti, però m'estima!»

Opció B

1. Expliqueu com estructura Montserrat Roig les històries que explica en la seva novel·la *Ramona, adéu* i quins mecanismes fa servir per a donar unitat i cohesió al relat.
[3 punts]
2. A *Allò que tal vegada s'esdevingué*, de Joan Oliver, Caïm parla de l'excés de lleis que Déu imposa a l'home. Expliqueu com entén la vida aquest personatge i quin sentit té la seva presència en l'obra.
[2 punts]

3. Comenteu el poema següent, titulat «Demà serà una cançó», del *Llibre de meravelles* de Vicent Andrés Estellés. Tingueu en compte, sobretot, els aspectes següents (no cal tractar-los separatament ni en el mateix ordre):
- a) la contextualització del poema en l'obra de l'autor i la seva època, així com el tema fonamental del poema i com es desenvolupa;
 - b) l'anàlisi formal del poema: mètrica, rima, figures, etc.;
 - c) unes conclusions que relacionin el desenvolupament del tema amb els recursos lingüístics i literaris que s'hi empenen.

[3 punts pel contingut; 2 punts per la capacitat d'argumentació i anàlisi, l'ordenació de les idees i la coherència del discurs]

DEMÀ SERÀ UNA CANÇÓ

Ab dol, ab gauig, ab mals, ab sanitat

Pere MARCH

Animal de records, lent i trist animal,
ja no vius, sols recordes. Ja no vius, sols recordes
haver viscut alguna volta en alguna banda.
Felicitat suprema, l'hora d'escriure els versos.
5 No els versos estellats, apressats, que escrivies,
sinó els versos solemnes —solemnes?— del record.
Et permets recordar amb un paisatge i tot:
les butaques del cine, el film que es projectava,
del que no vàreu fer gens de cas, està clar:
10 i evoques l'Albereda, les granotes del riu,
les carcasses obrint-se en el cel de la fira,
tota València en flames la nit de Sant Josep
mentre feïeu l'amor en aquella terrassa.
Animal de records, lent i trist animal,
15 ara evoques i penses la carn fresca i suau
per on les teves mans o els teus besos anaven,
la glòria d'unes teles alegres i lleugeres,
els cavallons de teules rovellades, la brossa
que creixia, adorable, de sobte, entre les teules.
20 Animal de records, lent i trist animal.

